

Právní rádce

ELEKTRONICKÝ NEWSLETTER MĚSÍČNÍKU PRÁVNÍ RÁDCE
VYDÁVÁ ECONOMIA, A.S., V EXKLUZIVNÍ SPOLUPRÁCI S ATLAS consulting spol. s r.o.

31. 10. 2013
číslo 19/13

Nový občanský zákoník má netušené souvislosti

Nový občanský zákoník má ještě o hodně více právních souvislostí, než se na první pohled zdá. A dokáže velmi znatelně překvapit. I to je poselství druhého ročníku konference Právo ve veřejné správě, který proběhl na konci října za mediálního partnerství Právnického rádce.

Tak například Lukáš Potěšil, který působí na katedře správní vědy a správního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity a jenž pronesl hned úvodní přednášku na téma NOZ a dopady na veřejnou správu obecně, označil nový občanský zákoník za lex generalis ke správnímu právu. Nutné je však poznamenat, že ne všichni přítomní právníci s tímto názorem souhlasili. Dopad nového kodexu na všechny úřady však bude každopádně velmi znatelný. Lukáš Potěšil tak procházel paragrafy nového zákoníku a upozorňoval na jednotlivá ustanovení, mající vliv na veřejnou správu. Jde například hned o § 5 nového občanského zákoníku.

Vystupuje-li tak podle nového občanského zákoníku člověk jako úředník, dává tím najevo, že je schopen jednat s požadovanou znalostí a pečlivostí. Podle Potěšila to přitom platí jak pro úřední styk, tak i pro soukromý, pokud úředník svou příslušnost odkryje například při uzavíraní kupní smlouvy. Potěšil jmenoval paragrafů daleko víc. A jak se ukázalo, další přednášející, kteří po něm následovali novinky rozšiřovali a rozšiřovali o další a další souvislosti. A to nejde jen o nový občanský zákoník. Právo totiž žije. Od příštího roku nás čeká i zcela nový kontrolní řád. Také se připravují zcela nová pravidla pro veřejné zakázky, a to přímo na evropské úrovni. Máme se tak na co těšit.

Celou reportáž najdete v listopadovém čísle měsíčníku Právní rádce, které vychází 28. listopadu.

NÁZOR

Jan Janušík

Prezident podepsal zákonná opatření

Dne 18. 10. 2013 podepsal prezident republiky čtyři zákonná opatření, jež byla Senátem schválena ve dnech 9. a 10. 10. 2013.

Jedná se o zákonná opatření, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, zákonná opatření o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů, jímž je měněno více než čtyři desítky zákonů, zákonná opatření o dani z nabytí nemovitých věcí a o zákonná opatření, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Novela tiskového zákona

Dne 2. 10. 2013 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 305/2013 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů. Dle důvodové zprávy je účelem zákona nově upravit vydávání periodického tisku orgány územních samosprávných celků, a to tak, aby byla zajištěna objektivita a vyváženost v něm publikovaných informací. Dosavadní znění tiskového zákona totiž vydávání periodik územními samosprávnými celky neobsahovalo. Mělo však docházet k situacím, kdy přestože jsou tato periodika financována z veřejných prostředků, v tomto případě z rozpočtů obcí a krajů, často v nich byly obsaženy a obhajovány pouze názory rady obce a politických sil v ní zasedajících a naopak bylo zamezováno přístupu jiných stanovisek, například tím, že nepohodlné příspěvky opozičních zastupitelů nebo čtenářů bývaly redakcí odmítány. Tím vším mělo, na této lokální úrovni, docházet k omezování svobodné soutěže politických sil.

Předkladatelům návrhu zákona šlo o podporu svobodné soutěže politických sil v předestřenému ohledu a o dosažení stavu, kdy jsou občané územních samosprávných celků prostřednictvím dotčeného média informováni o činnosti a průběhu jednání jimi volených zástupců skutečně objektivně. Zároveň má být díky novele stanoven vlastní kontrolní mechanismus plnění povinností územními samosprávnými celky při vydávání těchto tzv. radničních periodik. **Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 11. 2013.** Více na <http://www.codexisuno.cz/OBo>

ZÁKONY

V říjnovém čísle měsíčníku Právní rádce, které vyšlo 24. 10., m.j. najdete tato témata:

- TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH OSOB V PRAXI
- SPORNÁ MÍSTA REKODIFIKACE V KONKRÉTNÍCH PŘÍKLADECH
- ZPROSTŘEDKOVÁNÍ PODLE NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU
- SOUVISLOSTI UZAVÍRÁNÍ NÁJEMNÍ SMLOUVY
- PŘEVODY MAJETKU MEZI SPŘÍZNĚNÝMI OSOBAMI PODLE ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH
- PŘÍBĚHY SKIC ZE SOUDNÍCH SÍNÍ

www.PravniRadce.cz

Předplatitelé časopisu Právní rádce mají přístup do elektronického archivu titulu ZDARMA.

Stačí se pouze zaregistrovat na <http://predplatitel.ihned.cz>

Politici poklepali na základní kámen ústeckého justičního paláce

Ministryně spravedlnosti Marie Benešová spolu s prezidentem Milošem Zemanem poklepali symbolicky na základní kámen nového justičního areálu v Ústí nad Labem. Stavba dlouho odkládaného projektu by mohla začít v druhé polovině příštího roku, hotová by měla být v roce 2017. O výstavbě nového justičního areálu v Ústí nad Labem se hovoří již řadu let. Budova, ve které by měly napříště sídlit krajský soud a okresní soud a také krajské a okresní státní zastupitelství, bude podle odhadů ministerstva stát 850 milionů korun. Důvodem pro stavbu nového areálu je nedostatečná kapacita stávajících budov a nevhodná poloha v záplavové oblasti. V září schválila vláda navýšení výdajů Ministerstva spravedlnosti na příští rok o 50 milionů korun, které budou použity na zahájení výstavby nového justičního areálu. Současně byl schválen střednědobý výhled rozpočtu na roky 2015 a 2016, kde se s uvolněním peněz na stavbu počítá také. Garantovány tak nejsou finance jen pro rok 2017. Více na <http://pravniRadce.ihned.cz/c1-61074560>

NOVINKY

Novela zákona o podporovaných zdrojích energie

Dne 2. 10. 2013 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 310/2013 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., a další související zákony.

Zákon je dle důvodové zprávy další z reakcí na stále se zvyšující finanční zátěž pro spotřebitele elektřiny, potažmo i pro státní rozpočet, která je způsobena jednak hrazením nákladů na podporu energie z obnovitelných zdrojů energie v ceně elektřiny, ale také nepřiměřeně vysokým stupněm nejistoty spotřebitelů týkajícím se ceny elektřiny na následující rok v rozsahu ovlivněném výší ceny na úhradu nákladů spojených s podporou obnovitelných zdrojů energie. Pro omezení finanční zátěže spotřebitelů a současně pro stabilizaci a předvídatelnost budoucí výše ceny považoval tedy zákonodárce za nutné zavést v systému obnovitelných zdrojů energie opatření na stabilizaci dopadů této podpory na konkurenceschopnost českého průmyslu i na obyvatele České republiky. To se projevilo právě vydáním zákonem. Vedle zákona o podporovaných zdrojích energie je novelizován rovněž zákon o hospodaření energií a zákon č. 318/2012 Sb. **Zákon nabývá účinnosti, s výjimkou některých svých ustanovení nabývajících účinnosti dny 1. 1. 2014 a 1. 7. 2014, dnem 2. 10. 2013.** Více na <http://www.codexisuno.cz/OBp>

Zákon o povinném značení lihu

Dne 2. 10. 2013 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 307/2013 Sb. zákon o povinném značení lihu. Zákon zcela nově stanovuje, jak povinně značit líh ve spotřebitelském balení pro účely správy spotřební daně z lihu, podmínky nakládání s lihem a působnost správních orgánů v souvislosti se značením lihu a s nakládáním s lihem, když nahrazuje dosavadní právní úpravu prezentovanou zákonem č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu, a jeho novelami. V dosavadní právní úpravě totiž byla, dle důvodové zprávy, identifikována celá řada dílčích nedostatků legislativního i věcného charakteru, přičemž po jejich řešení volaly jak hlasy z Ministerstva financí a Celní správy, tak z řad výrobců a dovozců lihovin. Náléhavost řešení těchto problémů ještě zvýšila tzv. methanolová aféra z léta a podzimu minulého roku, která poukázala na rozvinutý černý trh s lihovinami. Ta vyvolala konečnou potřebu předložit k projednání novou podobu zákona o značení lihu, který by obsahoval účinná opatření a nástroje k potlačení černého trhu. Ukázalo se totiž, že rozsah navrhovaných změn ospravedlňuje v zájmu přehlednosti právní úpravy namísto novelizace té dosavadní přijetí zákona zcela nového.

Prezentovaným účelem zákona je tedy zejména zamezit nelegální výrobě lihu a zajistit, aby výroba, dovoz, prodej, skladování, distribuce a vývoz lihu probíhal v souladu s platnými právními předpisy, především s těmi, které upravují nakládání s lihem a spotřební daně. Tím mají být omezeny daňové a celní úniky a rovněž zajištěna potřebná ochrana spotřebitele. I když nelze zcela jistě předpokládat, že by se podařilo dosáhnout úplného vymýcení černého trhu, měla by nová právní úprava, dle důvodové zprávy, představovat výrazně pozitivní posun v oblasti výroby, povinného značení a distribuce lihu. **Zákon nabývá účinnosti, s výjimkou některých svých ustanovení, dnem 1. 12. 2013.** Více na: <http://www.codexisuno.cz/OBq>

Zdroj: CODEXIS®

Postavení správy národního parku Šumava

Dne 30. 8. 2013 Nejvyšší správní soud zamítnul kasační stížnost sp. zn. 2 Aps 7/2012 občanského sdružení Okrašlovací spolek Zdikovska proti zásahům Správy Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava v oblasti "Na Ztraceném", kde proběhla asanace a kácení stromů napadených kůrovcem. Sdružení argumentovalo tím, že tento zásah byl protizákonný, neboť byl proveden bez stanoviska orgánu ochrany přírody, bez udělení příslušné výjimky a za selhání státního dozoru. NSS se těmito námitkami nezabýval. Uvedl, že Správa NP a CHKO Šumava vystupuje jako orgán státní správy, orgán ochrany přírody a subjekt hospodařící se státními lesy. Asanaci a kácení stromů napadených kůrovcem v I. a II. zóně Národního parku správa národního parku přitom realizovala jako organizační složka státu, hospodařící se státním majetkem, a nikoliv jako správní orgán. Proti takovému postupu se proto dle NSS nelze bránit žalobou proti nezákonnému zásahu správního orgánu podle § 82 SŘS. Více na <http://www.codexisuno.cz/OBI>

JUDIKÁTY

Novinka

REKODIFIKACE
soukromého práva

Komplexní systematický pohled na zásadní změnu českého právního řádu

www.codexis.cz

CODEXIS®

Dalších šestnáct firem získalo ocenění "Bezpečný podnik"

Ministerstvo práce a sociálních věcí společně se Státním úřadem inspekce práce udělilo dalším šestnácti českým firmám osvědčení „Bezpečný podnik“. V současnosti má tedy titul celkem 76 společností. Titul "Bezpečný podnik" získávají firmy na základě závazného auditu oblastních inspektorátů práce za příkladné prosazování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Ocenění se uděluje dvakrát ročně, vždy v polovině května a října. „Vítám, že pro oceněné podniky není zajištění bezpečnosti práce pro zaměstnance jen povinností danou zákonem, ale i dobrovolným závazkem managementu k vytváření neustále se zlepšujících podmínek na pracovištích,“ řekl ministr práce a sociálních věcí František Koníček. *Seznam firem najdete na internetové adrese* <http://pravmiradce.ihned.cz/c1-61058430>

Ministerstvo chce zabránit zneužívání doplatku na bydlení

Ministerstvo práce a sociálních věcí chystá novelu zákona o pomoci v hmotné nouzi, která má změnit pravidla pro vyplácení doplatku na bydlení. Důvodem je časté zneužívání této dávky. Novela chce především dosáhnout toho, aby se doplatek na bydlení poskytoval skutečně jen do míst, ve kterých se dá bydlet. Ministerstvo chce proto zavést nové standardy bydlení, které budou muset splnit nebytové prostory, aby zde vznikl nárok na tuto dávku. Novela by dále měla zavést časové omezení pro výplatu doplatku u nebytových prostor na šest měsíců. V případě, že příjemce dávky bude aktivně řešit svoji bytovou situaci, může být lhůta prodloužena na další půlrok. Současně proto dojde ke zrušení nynějšího

(Pokračování na stránce 3)

BUDOUCNOST RODINNÝCH FIREM – NÁSTUPNICTVÍ?

19. listopadu 2013

Česká bankovní asociace,
Vodičkova 30,
Praha 1

Více informací na
www.konference.ihned.cz

Vynálezecké činnosti

Dne 26. 8. 2013 vydal Nejvyšší správní soud rozsudek ve věci sp. zn. 8 As 70/2011, v níž se společnost Pfizer Ireland Pharmaceuticals domáhala toho, aby byl uznán patent týkající se použití pyrazolopyrimidinonových sloučenin pro léčbu mužské erektilní dysfunkce. Podle soudů u tohoto patentu chyběla vynálezecká činnost, která je podmínkou udělení patentu, a řešení pro odborníka vyplývalo zřejmým způsobem ze stavu techniky. NSS nepovažuje za relevantní tvrzení společnosti, že se jedná o "přelomový vynález, který změnil styl lidstva v globálním měřítku", nebo že došlo ke "globálnímu rozšíření produktu" založeném na tomto vynálezu. Řešení patentované firmou Pfizer totiž vyplývalo z jiných odborných dokumentů, a jak v obdobné věci potvrdil i Evropský patentový úřad. Více na <http://www.codexisuno.cz/0Bm>

Ústavní soud k zanedbání povinné péče u domácího porodu

Dne 24. 7. 2013 vydal Ústavní soud nálezný sp. zn. I. ÚS 4457/12 v mediálně sledované kauze domácího porodu, který skončil smrtí novorozence. Soudy v dané věci posoudili odpovědnost porodní asistentky na základě znaleckého posudku vypracovaného Lékařskou fakultou UK, který konstatoval porušení standardů České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Stěžovatelka tento posudek napadla s tím, že standardy nedoporučují domácí porody jako takové, zatímco ona dodržela standardy Mezinárodní zdravotnické organizace, a smrt novorozence byla nahodilou událostí, kterou nebylo možno předvídat a která by mohla nastat i při porodu v nemocnici. Podle Ústavního soudu došlo k porušení principu presumpce neviny, když soudy nekriticky přijaly závěry obsažené ve znaleckém posudku a odmítly provést důkazy navržené obviněnou, které směřovaly zejména proti tomuto posudku. Výstanou-li totiž pochybnosti o věcné správnosti posudku, mají se orgány v trestním řízení pokusit o jejich odstranění obstaráním dalších důkazů, a pokud se to nepodaří, je třeba postupovat podle pravidla in dubio pro reo. Více z judikátu na internetové adrese <http://www.codexisuno.cz/0Bn>

Zdroj: CODEXIS®

Příběhy skic ze soudních síní

Kresby ze soudních síní známe všichni z amerických filmů. Jaké to ale je, být soudním kreslířem v Česku? A je možné, že se soudní kresba do budoucna stane standardem? Přinášíme ukázkou z článku, který najdete v říjnovém Právním rádci a také na <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-61051050>

Neustálé črtání tužkou na papír či v telefonu kdykoliv a kdekoli. Přesně to mají všichni čtyři soudní kreslíři společně. Během našich setkání jsem každého z nich viděla kreslit, od jednoho jsem dokonce dostala vlastnoruční portrét - a ani jsem nemusela prosit. Kresba je prostě jejich přirozenost. Jak se jim ale kreslí v soudních síních?

Pavel Trnka je prvním novodobým soudním kreslířem v Česku. V roce 2008 kreslil pro televizi Prima proces kontroverzního vraha Petra Zelenky. "Byla to souhra náhod. Soudce Váček zakázal, aby se v síni natáčelo a fotografovalo, takže v televizi hledali alternativu a já jsem byl asi první po ruce. Jeden den jsem musel kvůli studiu vynechat a někdo mě nahradil, nicméně hned potom mě vzali zpátky, takže jsem asi obstál," říká Pavel Trnka.

Pro své soudní kresby zvolil metodu obrysové linky v kombinaci s barevným akvarelem. Barvy ale často nestíhal míchat, takže obrázky dokončoval zpravidla ještě po jednání. Taková praxe ale není vůbec neobvyklá ani u kovaných amerických kreslířů. "Každý kreslíř, který v tom chce být dobrý, tak musí skicovat neustále. Už na škole jsme museli mít alespoň třicet kreseb za týden, takže jsem zvyklý kreslit v podstatě pořád. Přímou rychlokresbou portrétů jsem se zabýval i předtím, jenže to jsem kreslil na profesionálních LCD tabletech na stůl. Do soudní síně jsem ale žádné velké zařízení tahat nemohl, takže jsem využil kreslicí prostředky, které jsem používal v době studií," říká.

A jaké to je, kreslit vraha nakonec odsouzeného na doživotí? "Trpím mírnou hrůzou, že se moje jméno navždy spojí s Petrem Zelenkou. Je to kontroverzní vrah, existují pochybnosti o jeho vině, což mi ale vůbec nepřisluhuje posuzovat. To, co mi na tom přišlo až nepřijemné, je, že je tam blízká vazba. Že kreslím konkrétního člověka a na něm si vlastně buduji svoji kariéru. U některých lidí by to asi nevadilo, ale zrovna u něj jsem byl na rozpacích," říká.

Kateřina Hynčicová

Kresby heparinového vraha: Pavel Trnka je prvním novodobým soudním kreslířem v Česku. (archiv P. Trnky)

ROZHOVOR

(Pokračování ze stránky 2)

časového omezení, které je shodně pro všechny formy bydlení maximálně 84 měsíců za posledních 10 let. Připravovaný předpis chce také zpřesnit výši odůvodněných nákladů na bydlení podílem všech osob, které užívají jeden byt nebo jiný než bytový prostor, i když společně nehospodarí a nemají k sobě výživovací povinnost. Více se dočtete na adrese <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-61098830>

Kandidátem na děkana pražských práv byl zvolen Jan Kuklík

Akademický senát Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze zvolil Jana Kuklíka kandidátem na děkana fakulty. Kuklík ve volbě porazil Tomáše Richtera. Pro Jana Kuklíka hlasovalo ve volbě 14 z 20 přítomných senátorů. Druhý z kandidátů, Tomáš Richter, získal 5 hlasů, jeden odevzdaný hlas byl neplatný. V akademickém senátu zasedlo jedenáct učitelů a devět studentů. Pravomoc jmenovat děkana má podle zákona o VŠ rektor univerzity, který tak činí právě na návrh akademického senátu fakulty.

Výborný a Mikeš novými soudci NSS, prezident jmenoval 40 soudců

Celkem 40 nových soudců jmenoval na Pražském hradě prezident Miloš Zeman. Jsou mezi nimi i dva noví soudci Nejvyššího správního soudu (NSS) Miloslav Výborný a Petr Mikeš. Z nově jmenovaných soudců a soudkyň tvoří většinu ženy, konkrétně je jich 23. Důvodem pro jmenování čtyř desítek nových soudců bylo hrozící snížení jejich počtu ke konci října v důsledku přirozené obměny. „Dvanáct nových soudkyň a soudců pochází z řad justičních čekatelů, 23 kandidátů je z řad asistentů soudců, dále byli jmenováni dva advokáti a tři kandidáti z jiné právní praxe,“ popsala ministryně spravedlnosti Marie Benešová. Mezi jmenovanými soudci jsou i dva noví soudci Nejvyššího správního soudu. Prvním z nich je Miloslav Výborný, který je bývalým soudcem Ústavního soudu. Senát ho při opakované kandidatuře na ústavního soudce odmítl. Druhým novým soudcem NSS je pak advokát Petr Mikeš. Většina ostatních nově jmenovaných soudců zamíří k okresním soudům v působnosti všech osmi krajských soudů. Seznam jmenovaných soudců naleznete na adrese <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-61020010>

Business Spotlight

Pro všechny, kdo potřebují angličtinu ve své profesi.

Objednejte si ukázkové číslo časopisu www.business-spotlight.cz